

Metodický komentář

Údaje o počtu zemřelých vychází z běžné evidence demografických událostí, kdy za každé úmrtí na území České republiky je vyplňováno matričními úřady statistické hlášení o úmrtí. Do statistiky jsou zařazována úmrtí obyvatel ČR, tj. občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v ČR, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území ČR na dlouhodobé vízum (vízum k pobytu nad 90 dnů) nebo na základě povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU s hlášeným přechodným pobytem na území ČR a cizinců s uděleným azylem v ČR. Údaje zahrnují rovněž hlášená úmrtí českých občanů s trvalým pobytem na území České republiky, ke kterým došlo v cizině.

Vyhláška o Programu statistických zjišťování stanovuje matričním úřadům lhůtu pro vytvoření statistických hlášení a jejich zaslání na ČSÚ v měsíční periodicitě na 5. kalendářní den po skončení kalendářního měsíce, ve kterém úmrtí nastalo.

Informace o počtu přijatých a zpracovaných hlášení za zemřelé obyvatele Český statistický úřad standardně zveřejňoval ve čtvrtletní periodicitě, a to 73. den po skončení referenčního období. Od května roku 2020, v reakci na výskyt onemocnění covid-19, byla data aktualizována v týdenním cyklu, od září 2021 (od dat za 31. týden 2021) pak v 14denní periodicitě. Data za rok 2022 (produkt ČSÚ pod kódem 130184-22) jsou zveřejňována jednou měsíčně, a to 40. kalendářní den po skončení měsíce (resp. 37. až 41. den, přesné termíny viz [Katalog produktů](#)). Data jsou tříděna podle kalendářních týdnů a kalendářních měsíců a dále podle širších věkových skupin¹.

Zveřejňovaná data za 53. týden roku 2020 a za roky 2021 a 2022 jsou předběžná a odráží stav v databázi zemřelých ke dni a času uvedenému v datovém souboru *Tab.1 Počet zemřelých podle kalendářního týdne a věku v letech 2012–2022*. Při dalším vydání dat jsou o nově došla statistická hlášení aktualizovány údaje za všechny kalendářní týdny a měsíce označené jako předběžné (odhad úplnosti zveřejněných dat: poslední zveřejněný týden (T) 97–98 %, týden (T–1) 98–99 %, týden (T–2) a starší 99–99,5 %; poslední zveřejněný měsíc (M) 98–99 %, měsíc (M–1) a starší 98,5 % a více). Publikování aktuálnějších, ale výrazně neúplných, a tím i zavádějících, údajů o počtu zemřelých by mohlo vést k mylnému hodnocení situace a ke zkreslenému informování veřejnosti.

Upozorňujeme, že součet počtů zemřelých za jednotlivé kalendářní týdny roku neodpovídá celkovému počtu zemřelých v daném kalendářním roce, neboť kalendářní týdny přesně nepokrývají období 1. 1. – 31. 12. roku (první či poslední kalendářní týden roku obvykle zahrnuje i několik dní z předešlého resp. následujícího roku, některé kalendářní roky obsahují až 53 kalendářních týdnů, tj. 371 dní).

Pro ukazatel relativního počtu zemřelých v hodnoceném období (v přepočtu na 100 tisíc obyvatel daného věku) je používán údaj o počtu obyvatel k počátku roku (k 1. 1.)², a to pro zajištění srovnatelnosti s rokem/roky, za které není v době vydání dat k dispozici střední stav obyvatel.

Na počet zemřelých celkem a složení zemřelých podle věku v čase má kromě úrovně úmrtnosti vliv i vývoj věkového složení populace jako celku. To je v posledních letech obecně charakterizováno zejména narůstajícím počtem a podílem seniorů v populaci, který navíc není ve všech dílčích seniorských věkových skupinách rovnoměrný. Změny věkového složení (snižující se počet obyvatel v produktivním věku) mohou stát i za změnami počtu zemřelých v neseniorských věkových kategoriích.

Zajímáte-li se o aktuální statistiky úmrtí v souvislosti s onemocněním covid-19, doporučujeme Vám obrátit se na Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS ČR), který je referenčním zdrojem údajů o počtech zemřelých v souvislosti s epidemií covid-19.

¹ Data tříděna do věkových skupin 0–14, 15–44, 45–64, 65–74, 75–84 a 85 a více let. (Ve starších datových sadách v rámci produktu s kódem 130184-21 byl za dělicí hranici dvou skupin produktivního věku používán místo aktuálního věku 45 let věk 40 let.)

² Relativní údaje za rok 2022 budou dostupné počínaje datovou sadou zveřejněnou v dubnu 2022 (pro relativní údaj o celkové úmrtnosti), resp. v květnu 2022 (pro relativní údaje za věkové skupiny), a to v návaznosti na zveřejnění údajů o počtu, resp. věkovém složení, obyvatel k 1. 1. 2022.